

Xavi Sarrià: «Vaig descobrir que tenim un tresor dins nostre, que ix de la nostra manera de ser»

Parlem amb el cantant de Benimaclet sobre el seu nou disc 'Causa'

Xavi Sarrià | Clàudia Marconell

Xavi Sarrià presenta el segon disc en solitari, *Causa* (Propaganda pel Fet!, 2022), deu cançons que són un mapa del tresor ocult dels valencians. El músic barceloní d'origen valencià no només explora el ric patrimoni musical popular -fusionat amb estils contemporanis com el rock, l'ska o el hip-hop- sinó que també se submergeix en les històries de resistència que massa sovint han quedat ocultes. De l'expulsió dels moriscos a la resistència als desnonaments, una dosi de perspectiva imprescindible per a temps convulsos.

Aquest ha estat un disc de llarg recorregut, cuinat a foc lent?

Sí, el vaig començar a treballar just abans de la pandèmia i l'he fet amb molt de temps i molt d'esforç. No trobava la línia musical i anava força perdut. Vaig intentar buscar altres territoris i eixir de la zona de confort, però em costava molt. No va ser fins al tema "No s'apaguen les estrelles" - de la BSO de *La mort de Guillem* (2020)- que vaig descobrir que tenim un tresor dins nostre, que ix de la nostra manera de ser, de les nostres arrels i al qual no donem prou importància. La majoria de les cançons venen d'ací.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=z4k8-cgVdlg>

Et refereixes al patrimoni que sorgeix de la música popular?

Exacte, he fet feina d'investigació amb **Pep Gimeno ?Botifarra'**, que em va passar material de la seua fonoteca, i a partir d'ací vaig anar estirant el fil. He escoltat les recopilacions que va fer **Vicent Torrent d'Al Tall** i he cercat en molts llibres, com una història del flamenc, que dedica un capítol als cants de vetllatori valencians, una tradició d'origen andalusí que es cantava en els funerals dels xiquets morts abans de poder ser batejats. És una història brutal, que fins fa un segle encara es mantenia i que desconeixia totalment. He après molt fent aquest disc.

Com per exemple dels moriscos, a qui dediques la cançó "La nit ferida"?

És una història brutal. Fins ara s'havia parlat dels maulets, les Germanies o els maquis antifeixistes, però hi ha un capítol cabdal de la nostra història que als manuals escolars es liquida amb un paràgraf del qual a penes s'ha fet divulgació. Al País Valencià es va expulsar un terç de la població i van buidar-se comarques senceres. Però no s'explica mai que els moriscos o andalusins eren els autèntics indígenes valencians, els descendents dels ibers convertits a l'Islam i, tot i que obligats pels Reis Catòlics a passar-se al cristianisme, que van ser capaços de mantenir la seua llengua i cultura durant més d'un segle fins a la seva expulsió definitiva.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=MhTIm72l0JU>

És un disc de música tradicional?

No, és una tensió constant entre la tradició i la música actual. Una manera d'obrir noves vies en la música popular, que és un món molt ric que cal explorar. En la música escoltem sobretot el que es fa fora, en concret la influència dels Estats Units, d'ells ho sabem tot i en canvi ben poc de nosaltres mateixos... Ara ens toca mirar molt més cap endins, el que s'ha fet ací en la nostra àrea d'influència del conjunt de la Mediterrània.

De fet, ens ha semblat que rapeges més que en altres discos. És veritat?

[RIU] Segurament hi ha un poc més de rap en cançons com ara "Causa", "Metròpolis" o "Autodefensa". De fet ja havia rapejat en algunes cançons en l'època d'**Obrint Pas**, però reconec que aquest és un llenguatge que em mola explorar. La manera de cantar que ofereix el rap, la seua mètrica, el seu ritme i la seua estructura interna m'atrau i m'ajuda a eixir de la zona de confort.

Xavi Sarrià Foto: Clàudia Marconell

ARRELS CONTRA LA CRISI

La tensió entre tradició i contemporaneïtat també es nota a les lletres. Es contraposa un món antic que viu en comunitat amb un altre de més individualista i desarrelat, com el que descrius a "Metròpolis".

Al meu documental *No s'apaguen les estrelles* (2021), el masover i pastor Joan Benages diu que a la ciutat les persones se senten soles encara que hi haja molta gent i, en canvi, a un mas se senten acompanyades tot i que estiguen soles. A la cançó "Metròpolis" em refereixo al món actual dominat per la dispersió, el desarrelament, la immediatesa, la sobreexposició a les xarxes socials, l'individualisme, l'egoisme, l'ansietat... La lletra diu: *?'Soterrat als budells d'una bèstia que agonitza/ busques un color,/ un només a les palpentes,/ no empaites la plenitud/sinó vèncer la impotència'.*

I enfront d'aquest món tan cru, quines respostes o alternatives plantejes?

Al llarg del disc tot açò es contraposa amb un altre món, que és la comunitat, les arrels i la tradició. En definitiva, el món de la nostra gent, que és una de les vies que exploro amb el disc. Hem de mirar dins nostre perquè és el que ens permet estar fermes en temps de crisi. ?La música és la sang,/ la festa i la tradició/ del nostre País Valencià', diu la lletra de "Balansiya". Parle de les cançons

tradicionals, però no solament de les antigues, sinó també de les de grups com **Al Tall**, **Orxata Sound System** o **Zoo**. Aquelles cançons que, siguin de la tradició o acabades de fer, expliquen qui som, ens fan celebrar la vida i 'tocar mare', que és la sensació que se sent quan veus els teus paisatges.

També defenses la comunitat urbana i actual, que organitza els sindicats de barri i atura desnonaments, com a "Causa".

Les crisis actuals són bèsties... i sembla que aniran a més, però només les xarxes comunitàries ens permetran resistir als barris. Tot està relacionat per sentir-nos part d'un col·lectiu i reivindicar que no som números sinó persones i que, més enllà d'interessos obscurs, ens tenim a nosaltres amb xarxes horitzontals i autoorganitzades. A més, es tracta d'una idea que ve d'un passat comunal. Hem de mirar molt més la nostra història popular per aprendre a resistir. Així que, en realitat, els dos conceptes estan més entrellaçats del que podria semblar.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=EkWaA8KCJJM>

La cançó "Música, ràbia i amor" parla de les sensacions adolescents del primer concert, però d'això ja fa anys. Encara sents aquella emoció?

[RIU] Sí que en fa d'anys, sí... Vaig començar amb **Obrint Pas** el 1993, o siga que l'any que ve farà trenta anys del primer concert. Però aquesta cançó parla de com vam afrontar la nostra adolescència i de com ara recorde tota aquella força, tota aquella ràbia pura que es manifestava als assajos, als concerts al Kasal Popular i de quan sentíem que realment estàvem obrint una escletxa. Aquella ràbia encara la continuo sentint ara mateix. En bona mesura és el que m'ajuda a seguir endavant, a fer més cançons, perquè al cap i a la fi estem fets de cançons. He gravat un nou disc, comence una nova gira i torne a reviure tot el procés. És molt emocionant!

Al disc hi ha diverses cançons on t'acompanyen veus femenines -Elane a "Causa", Anna Millo a "Presagi", Sandra Monfort a "La cantora"- però al mateix temps ha desaparegut El Cor de la Fera. Això apunta a la creació d'una nova banda?

El cert és que El Cor de la Fera com a banda no va acabar de funcionar, tothom parlava de **Xavi Sarrià** i, per tant, no tenia massa sentit seguir amb aquest nom. Alguns membres de la formació han canviat, però també segueixo amb amics músics amb qui ja fa molt de temps que toque i això es nota a l'escenari. És un gust. El baixista Diego Barberà hi és des del principi, com el teclista Dani Tomàs, que és amic del barri, o Héctor Peropadre a la dolçaina, el llaüt i l'acordió, i ara ha entrat la cantant **Victòria Sanchis**. Va molt bé amb tots ells, els aprecie molt i ho fan molt bé.

El disc ha eixit en CD el 8 d'abril, però el format d'LP vinil encara trigarà cinc mesos a causa del retard en la fabricació. Com serà la gira de presentació?

A banda de l'inici de gira al festival Viñarock de Villarobledo, a Albacete, el 27 d'abril passat, hi va haver les presentacions en sala. El 7 de maig actuarem a Saragossa, el 25 a Barcelona, a València el 27 i a Madrid el 28. I després per a l'estiu ja tenim molts concerts als festivals i festes majors. Estic molt content amb l'acceptació que ha tingut el disc.

